

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 187 (XXXI) — Nr. 470

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 10 iunie 2019

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI		
112.	— Decizie pentru numirea domnului Ionel Muscalu în funcția de secretar de stat la Ministerul Muncii și Justiției Sociale	2
113.	— Decizie pentru numirea domnului Silviu-Dănuți Măcuță în funcția de secretar de stat la Ministerul Cercetării și Inovării.....	2
114.	— Decizie privind numirea domnului Bogdan-Cezar Alexandru în funcția de subsecretar de stat la Ministerul Educației Naționale	3
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE		
66.	— Ordin al ministrului afacerilor interne pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului afacerilor interne nr. 10/2016 privind stabilirea procedurilor de selecție în vederea trimiterii în misiune a personalului Jandarmeriei Române la Centrul de Excelență NATO pentru Operații de Stabilitate, a celor specifice gestionării raporturilor de serviciu și alte aspecte organizatorice	3
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE		
	Decizia nr. 10 din 11 martie 2019 (Complețul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept).....	4-16

DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI**GUVERNUL ROMÂNIEI****PRIM-MINISTRUL****DECIZIE****pentru numirea domnului Ionel Muscalu în funcția de
secretar de stat la Ministerul Muncii și Justiției Sociale**

În temeiul art. 15 lit. d) și al art. 19 din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, domnul Ionel Muscalu se numește în funcția de secretar de stat la Ministerul Muncii și Justiției Sociale.

PRIM-MINISTRU

VASILICA-VIORICA DĂNCILĂ Contrasemnează:

Secretarul general al Guvernului,

Toni Greblă

București, 10 iunie 2019.

Nr. 112.

GUVERNUL ROMÂNIEI**PRIM-MINISTRUL****DECIZIE****pentru numirea domnului Silviu-Dănuți Măcuță în funcția de
secretar de stat la Ministerul Cercetării și Inovării**

În temeiul art. 15 lit. d) și al art. 19 din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, domnul Silviu-Dănuți Măcuță se numește în funcția de secretar de stat la Ministerul Cercetării și Inovării.

PRIM-MINISTRU

VASILICA-VIORICA DĂNCILĂ Contrasemnează:

Secretarul general al Guvernului,

Toni Greblă

București, 10 iunie 2019.

Nr. 113.

GUVERNUL ROMÂNIEI

PRIM-MINISTRUL

DECIZIE

**privind numirea domnului Bogdan-Cezar Alexandru în funcția de
subsecretar de stat la Ministerul Educației Naționale**

În temeiul art. 15 lit. d) și al art. 19 din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, domnul Bogdan-Cezar Alexandru se numește în funcția de subsecretar de stat la Ministerul Educației Naționale.

PRIM-MINISTRU

VASILICA-VIORICA DÂNCILĂ

Contrasemnează:

Secretarul general al Guvernului,

Toni Greblă

București, 10 iunie 2019.

Nr. 114.

**ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE
ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE**

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE

ORDIN

**pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului afacerilor interne nr. 10/2016 privind
stabilirea procedurilor de selecție în vederea trimiterii în misiune a personalului Jandarmeriei
Române la Centrul de Excelență NATO pentru Operații de Stabilitate, a celor specifice gestionării
raporturilor de serviciu și alte aspecte organizatorice**

În temeiul art. 7 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Interne, aprobată cu modificări prin Legea nr. 15/2008, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul afacerilor interne emite următorul ordin:

Art. I. — Ordinul ministrului afacerilor interne nr. 10/2016 privind stabilirea procedurilor de selecție în vederea trimiterii în misiune a personalului Jandarmeriei Române la Centrul de Excelență NATO pentru Operații de Stabilitate, a celor specifice gestionării raporturilor de serviciu și alte aspecte organizatorice, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 67 din 29 ianuarie 2016, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 27, după alineatul (2) se introduc trei noi alineate, alineatele (2¹)—(2³), cu următorul cuprins:

„(2¹) La propunerea inspectorului general al Jandarmeriei Române, în baza solicitării directorului Centrului de Excelență și cu acordul scris al cadrului militar aflat în misiune, ministrul afacerilor interne poate aproba prelungirea, cu cel mult 12 luni, a misiunii cadrului militar în cauză.

(2²) Propunerea are la bază o evaluare efectuată la nivelul Inspectoratului General al Jandarmeriei Române, în funcție de criteriile specifice precum activitatea cadrului militar aflat în misiune, aprecierea acestuia pe timpul misiunii cu calificative de

cel puțin «foarte bun», coordonarea sau implicarea în proiecte dezvoltate de Centrul de Excelență a căror perioadă de derulare depășește finalul turului de serviciu inițial.

(2³) Prevederile art. 25 se aplică în mod corespunzător pentru aprobarea prelungirii misiunii în condițiile alin. (2¹).”

2. În cuprinsul ordinului, sintagmele „Direcția afaceri europene și relații internaționale” și „Departamentul de Informații și Protecție Internă” se înlocuiesc cu sintagmele „Direcția generală afaceri europene, Schengen și relații internaționale”, respectiv „Direcția generală de protecție internă”, iar acronimele „DAERI” și „DIPI” se înlocuiesc cu acronimele „DGAESRI”, respectiv „DGPI”.

Art. II. — Dispozițiile referitoare la prelungirea misiunii în condițiile art. I se aplică și cadrelor militare ale Jandarmeriei Române care, la data intrării în vigoare a prezentului ordin, sunt trimise în misiune la Centrul de Excelență NATO pentru Operații de Stabilitate.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul afacerilor interne,

Carmen Daniela Dan

București, 4 iunie 2019.

Nr. 66.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 10

din 11 martie 2019

Dosar nr. 3.095/1/2018

Iulia Cristina Tarcea	— președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Laura-Mihaela Ivanovici Eugenia Voicheci	— președintele Secției I civile — președintele Secției a II-a civile
Corina-Alina Corbu	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Adina Georgeta Nicolae	— judecător la Secția I civilă
Simona Gina Pietreanu	— judecător la Secția I civilă
Eugenia Pușcașiu	— judecător la Secția I civilă
Nina Ecaterina Grigoraș	— judecător la Secția I civilă
Alina Iuliana Țuca	— judecător la Secția I civilă
Iulia Manuela Cîrnu	— judecător la Secția a II-a civilă
Rodica Dorin	— judecător la Secția a II-a civilă
Ruxandra Monica Duță	— judecător la Secția a II-a civilă
Virginia Florentina Duminecă	— judecător la Secția a II-a civilă
Rodica Zaharia	— judecător la Secția a II-a civilă
Ionel Barbă	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Luiza Maria Păun	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Marius Ionel Ionescu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Emilia Claudia Vișoiu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Rodica Florica Voicu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept investit cu soluționarea Dosarului nr. 3.095/1/2018 este constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 27⁵ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

Ședința este prezidată de doamna judecător Iulia Cristina Tarcea, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna Mihaela Lorena Mitroi, magistrat-asistent desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulament.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ia în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, în Dosarul nr. 897/118/2018, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, care a fost comunicat părților, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, fiind depus de către recurentul-reclamant un punct de vedere formulat în scris privind chestiunea de drept supusă judecării. La dosar au fost transmise de către instanțele naționale hotărârile judecătorești relevante ce au fost identificate, precum și opiniile teoretice exprimate de judecători. Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii.

Doamna judecător Iulia Cristina Tarcea, președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, constată că nu există chestiuni prealabile, iar completul rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Prin încheierea dată în Dosarul nr. 897/118/2018, la data de 22 octombrie 2018, Curtea de Apel Constanța — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a dispus, în temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: „*Dacă pentru acordarea pensiei de serviciu în baza art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 303/2004), la stabilirea îndeplinirii condițiilor de vechime trebuie avută în vedere numai vechimea în funcția de judecător și procuror, conform prevederilor art. 4 lit. d) din Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, și ale Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, referitoare la pensiile de serviciu și la acordarea indemnizațiilor pentru creșterea copilului în vârstă de până la 2 ani, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.275/2005 (Normele metodologice) sau poate fi avută în vedere în acest scop și vechimea în alte funcții de specialitate juridică asimilată cu vechimea în magistratură în conformitate cu art. 82 alin. (1), astfel cum a fost interpretat prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 26 din 21 septembrie 2015, art. 82 alin. (2) și art. 86 din Legea nr. 303/2004.*”

II. Expunerea succintă a procesului în cadrul căruia s-a invocat chestiunea de drept menționată

2. Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalului Constanța la data de 13 februarie 2018, reclamantul a solicitat, în contradictoriu cu Tribunalul Constanța, prin președinte, obligarea părâtului la eliberarea unei adeverințe din care să rezulte că îndeplinește condițiile pentru acordarea pensiei de serviciu, ca fost magistrat.

3. În fapt, reclamantul a deținut următoarele funcții:

— în perioada 15.08.1975 — 15.08.1984 — jurisconsult;

— în perioada 15.08.1984 — 1.07.1987 — consilier juridic;

— în perioada 1.07.1987 — 1.11.1990 — consilier juridic principal;

— în perioada 1.11.1990 — 1.02.1996 — judecător la Judecătoria Medgidia;

— în perioada 1.02.1996 — 1.09.2000 — judecător la Tribunalul Constanța;

— în perioada 1.09.2000 — prezent — avocat.

4. Reclamantul s-a adresat casei județene de pensii în vederea pensionării, instituție care i-a comunicat că nu îi poate acorda pensia de serviciu în lipsa unei adeverințe care să ateste că are o vechime în magistratură de minimum 25 de ani.

5. Reclamantul a arătat că se consideră îndreptățit la acordarea pensiei de serviciu, având în vedere interpretarea coroborată a dispozițiilor art. 82 alin. (1), (3) și (5) din Legea nr. 303/2004 și împrejurarea că, la data 1 septembrie 2000, avea o vechime în magistratură de 25 de ani și 16 zile.

6. În adresa de răspuns a Tribunalului Constanța s-a susținut că trebuia să aibă o vechime de 20—25 de ani numai ca judecător, însă art. 82 alin. (5) a fost modificat prin Legea nr. 97/2008 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 100/2007 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul justiției (*Legea nr. 97/2008*), în sensul că nu mai există cerința „numai”.

7. În ceea ce privește Normele metodologice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.275/2005, acestea nu au fost actualizate/modificate după apariția Legii nr. 97/2008, iar legea are prioritate.

8. Prin *întâmpinare*, Tribunalul Constanța a solicitat respingerea cererii, ca nefondată.

9. În opinia părâtului, Legea nr. 303/2004 nu acordă beneficiul pensiei de serviciu oricărei persoane care la un moment dat a îndeplinit funcția de judecător sau procuror, indiferent de perioadă, ci numai în raport cu o anumită vechime minimă. Elementul esențial al dispozițiilor art. 82 alin. (5) din lege este acela ca persoana să fi îndeplinit efectiv funcția de magistrat, judecător sau procuror, neputând beneficia de pensie de serviciu ca magistrat, dacă a îndeplinit numai funcții asimilate celei de magistrat.

10. În ceea ce îl privește pe reclamant, acesta a îndeplinit funcția de judecător aproximativ 10 ani, în perioada 1990—2000, iar anterior și ulterior a avut funcții profesionale asimilate celei de magistrat. Alin. (1)—(3) ale art. 82 din Legea nr. 303/2004 se referă exclusiv la judecătoria sau procurorii care sunt în funcție la data cererii de pensionare. Legiuitorul a reglementat expres situația foștilor judecători și procurori în alin. (5) al art. 82, acesta fiind singurul aplicabil celor care la data împlinirii vârstei de pensionare nu mai sunt judecători sau procurori în funcție.

11. Prin *Sentința civilă nr. 445 din 23 martie 2018*, Tribunalul Constanța — Secția contencios administrativ și fiscal a respins cererea, ca nefondată.

12. Pentru a pronunța această soluție, instanța de fond a reținut că prevederile art. 86 din Legea nr. 303/2004 nu sunt aplicabile, iar din coroborarea dispozițiilor art. 82 din Legea nr. 303/2004 rezultă, fără putință de tăgadă, pe de o parte, că, la data solicitării, persoana trebuia să fi avut calitatea de magistrat cu o vechime cumulată de 20 de ani, respectiv 25 de ani în magistratură, iar, pe de altă parte, în situația în care ieșirea din sistem s-a făcut anterior, prin pensionare, să nu fi beneficiat de acest avantaj, ci de avantajul retribuirii și, implicit, al cuantumului pensiei din sistemul public.

13. În acest context, dispozițiile alin. (7) al art. 82 coroborate cu ale alin. (6) al aceluiași text de lege stabilesc dreptul de opțiune al beneficiarului, acela de a alege între cele două sisteme de pensie; condiția însă care dă dreptul de opțiune este dată de calitatea de pensionar anterior solicitării.

14. În ceea ce privește interpretarea dispozițiilor art. 82 din Legea nr. 303/2004, s-a arătat că jurisprudența Curții Constituționale este una bogată, sens în care s-au reținut în cauză cele statuate prin Decizia Curții Constituționale nr. 501 din 30 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 618 din 14 august 2015, la paragraful 23.

15. Împotriva acestei sentințe a declarat *recurs* reclamantul, arătând că, la data de 1 septembrie 2000, când și-a încetat activitatea de judecător, avea o vechime în magistratură de 25 de ani și 16 zile, nefiind însă îndeplinită condiția vârstei de 60 de ani.

16. Recurentul a susținut că, în interpretarea eronată a instanței de fond, ar însemna că, dacă la data ieșirii la pensie ești judecător și ai o vechime în magistratură de 25 de ani și vârsta de 60 de ani, poți să beneficiezi de pensia de serviciu, dar dacă la data ieșirii la pensie nu ești în funcția de judecător, nu ai dreptul la pensie de serviciu, deși îndeplinești aceleași condiții de vechime și vârstă, iar legea are o prevedere contrară.

17. A mai susținut că Decizia Curții Constituționale nr. 501 din 30 iunie 2015, invocată de instanța de fond, nu are legătură cu prezenta cauză, obiectul vizat fiind o solicitare a unei persoane care avea o vechime în magistratură de doar 15 ani și care voia să i se stabilească pensia de serviciu proporțional cu perioada lucrată ca magistrat.

18. În cadrul recursului, recurentul-reclamant a formulat *cerere de sesizare* a Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru interpretarea dispozițiilor art. 4 lit. d) din Normele metodologice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.275/2005, emise în aplicarea Legii nr. 303/2004, respectiv dacă cerința din acest text privind vechimea de cel puțin 25 de ani numai în funcția de judecător mai este aplicabilă după apariția Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 100/2007 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul justiției, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 97/2008.

III. Aspectele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

19. Prin Încheierea de sesizare din data de 22 octombrie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 897/118/2018, Curtea de Apel Constanța — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a apreciat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, după cum urmează:

a) *existența unei cauze aflate în curs de judecată*: cauza este în curs de judecată, în fața instanței de recurs — Curtea de Apel Constanța;

b) *instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță*: cauza este în faza procesuală a recursului, Curtea de Apel Constanța judecând în ultimă instanță;

c) *cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza*: Curtea de Apel Constanța este competentă material și teritorial să judece calea de atac declarată de reclamant, în conformitate cu prevederile art. 10 alin. (2) și (3) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 554/2004*);

d) *soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere*: de lămurirea modului de interpretare/aplicare a dispozițiilor art. 82 alin. (1), (2) și (5) raportat la art. 86 din Legea nr. 303/2004 și art. 4 lit. d) din Normele metodologice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.275/2005 depinde soluționarea pe fond a cauzei, însă textele de lege menționate sunt imprecise, prin folosirea unor termeni diferiți pentru definirea acelorași situații, iar unele texte nu se coroborează.

Astfel, textul art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004 permite acordarea pensiei de serviciu și persoanelor care nu mai sunt magistrați la data cererii de pensionare, impunând două condiții: să aibă vârsta de 60 de ani și să îndeplinească condițiile de vechime prevăzute la alin. (1) sau (3) din art. 82.

Întrucât speța vizează ipoteza de la alin. (1), care prevede 25 de ani vechime, trimiterea s-a raportat la acest alineat, cu precizarea că alin. (3), care vizează o vechime între 20 și 25 de ani, se referă la vechimea în magistratură definită de art. 86 din lege (și care include în calculul vechimii perioada în care petentul a desfășurat activitatea de consilier juridic), în timp ce alin. (1) se referă la vechimea în funcția de judecător, procuror etc.

Prin Decizia nr. 26 din 21 septembrie 2015, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a statuat că și în ipoteza vizată de art. 82 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 se asimilează vechimii în funcție perioada în care persoana a desfășurat activitatea de avocat, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, consilier juridic sau juriconsult, similar cu ipoteza prevăzută în art. 82 alin. (2) din lege.

În consecință, problema de drept rezultă din interpretarea trimiterii pe care alin. (5) al art. 82 din Legea nr. 303/2004 o face la condițiile de vechime prevăzute de alin. (1) și (3), în sensul dacă această trimitere vizează exclusiv perioada (25 de ani sau 20 de ani) sau vizează textul în integralitatea lui, cuprinzând și funcțiile asimilate celor de judecător și procuror care pot fi luate în considerare la calculul vechimii.

Se au în vedere și modificările legislative intervenite asupra textului art. 82 alin. (5) prin Legea nr. 97/2008, ca și prevederile art. 4 lit. d) din Normele metodologice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.275/2005;

e) chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă: problema de drept, deși privește interpretarea și aplicarea unor texte de lege în vigoare de mult timp, nu a fost analizată în doctrina de specialitate, iar, în urma consultării jurisprudenței, nu au fost identificate cauze în care să se fi statuat asupra acestei chestiuni printr-o altă hotărâre;

f) chestiunea de drept nu a făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare: problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, astfel cum rezultă din datele publice afișate pe portalul de internet al Înaltei Curți de Casație și Justiție.

IV. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

20. După comunicarea raportului întocmit de judecătorii-raportori, potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, a fost formulat un punct de vedere de către recurentul-reclamant, prin care a solicitat admiterea sesizării și, în consecință, să se stabilească faptul că, la acordarea pensiei de serviciu pentru judecători în baza art. 82 alin. (3) coroborat cu art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004, cu referire la alin. (1) al aceluiași text de lege, se iau în considerare și perioadele asimilate (în exercitarea funcțiilor de juriconsult, consilier juridic) prevăzute de art. 86 din Legea nr. 303/2004.

V. Punctul de vedere al titularului sesizării cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

21. Completul de judecată al Curții de Apel Constanța — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal a arătat că dispozițiile art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004 permit acordarea pensiei de serviciu și persoanelor care nu mai sunt la data pensionării magistrați, dacă au vârsta de 60 de ani și dacă îndeplineau condițiile de vechime minimă prevăzute de alin. (1) sau (3) al aceluiași articol în funcțiile enumerate de textul de lege la momentul la care au renunțat la funcția de magistrat.

22. Sub un prim aspect, s-a reținut că recurentul-reclamant a relevat o necorelare a dispozițiilor legale, ca urmare a modificărilor legislative succesive.

23. Astfel, textul art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004 prevedea, înaintea modificărilor intervenite prin Legea nr. 97/2008, că pot beneficia de pensia de serviciu persoanele care au o altă ocupație la data pensionării și au vârsta de 60 de ani, dacă îndeplinesc condițiile de vechime prevăzute la alin. (1) și (3) numai în funcția de judecător și procuror. Adverbul „numai” a fost eliminat prin Legea nr. 97/2008.

24. Art. 4 lit. d) din Normele metodologice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.275/2005 nu a suferit o modificare corespunzătoare, astfel că textul prevede în continuare cerința unei vechimi de cel puțin 25 de ani realizate numai în funcția de judecător sau de procuror, cu observația că această hotărâre a Guvernului cuprinde normele metodologice de aplicare a Legii nr. 303/2004, act cu valoare inferioară.

25. Eliminarea legislativă a adverbului „numai” ar putea duce la concluzia că, și în ipoteza reglementată de art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004, la calculul vechimii în magistratură se vor lua în considerare și perioadele în care petentul a exercitat profesia de avocat, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, consilier juridic sau juriconsult.

26. Un argument în plus în acest sens rezultă și din analiza alin. (2) al art. 82 din Legea nr. 303/2004, care în prima teză se referă la o vechime de cel puțin 25 de ani *numai în funcția* de judecător, procuror etc., în timp ce teza a doua o asimilează acestor funcții și pe cea de avocat, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, consilier juridic sau juriconsult.

27. Prin Decizia nr. 26 din 21 septembrie 2015, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a reținut că „nu există niciun motiv și niciun argument rațional ca în ipoteza pensionării la împlinirea vârstei de 60 de ani, reglementată de art. 82 alin. (1) din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, să nu se includă, în calculul vechimii de 25 de ani, activitatea de avocat, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, consilier juridic sau juriconsult, similar cu ipoteza prevăzută în art. 82 alin. (2) din lege, deja reglementată ca ipoteză de excepție și pentru care se acceptă, fără echivoc, adăugarea, în calculul vechimii de 25 de ani, a perioadelor desfășurate în respectivele activități”.

28. Singura diferență dintre ipoteza analizată prin decizia menționată și cea din speța de față este faptul că solicitantul a împlinit vârsta de 60 de ani ulterior pierderii calității de judecător. Mai mult, textul alin. (5) face trimitere la condițiile de vechime în funcție prevăzute de alin. (1) al art. 82 din Legea nr. 303/2004.

29. Totodată, alin. (5) face trimitere și la alin. (3) al aceluiași text de lege, care (deși vizează o altă ipoteză decât cea din speță) se referă la noțiunea de „vechime în magistratură”, definită de art. 86 din Legea nr. 303/2004, care include, la rândul său, în calculul vechimii, perioadele în care persoana a lucrat ca avocat, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, consilier juridic sau juriconsult.

30. Argumentele contrare se întemeiază pe o interpretare restrictivă a textului art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004, cerută de scopul reglementării unei pensii speciale pentru această categorie. Câtă vreme legiuitorul a intenționat să aplice un tratament egal și foștilor judecători și procurori, care nu mai îndeplinesc aceste funcții la data împlinirii vârstei de 60 de ani, este echitabil ca aceștia să îndeplinească condiția minimă de vechime doar în funcțiile enumerate de art. 82 alin. (5) din lege, pentru a nu genera posibilitatea unor abuzuri.

31. Interpretarea se întemeiază și pe faptul că, deși art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004 face trimitere la alin. (1) și (3), ulterior menționează expres că solicitantul trebuie să facă

dovada condițiilor de vechime [de la alin. (1) sau (3)] „în funcția de judecător, procuror, magistrat-asistent sau personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor, precum și în funcția de judecător ori procuror financiar, notar de stat sau consilier de conturi de la secția jurisdicțională a Curții de Conturi”. Prin enumerarea acestor funcții ar rezulta, astfel, că trimiterea se referă exclusiv la perioadă, altfel textul fiind redundant.

VI. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

32. În urma solicitării adresate de către Înalta Curte de Casație și Justiție, datele comunicate de instanțele naționale au relevat că la nivelul curților de apel Suceava, Timișoara, Oradea și Galați nu s-a identificat practică judiciară.

33. De asemenea, nu a fost identificată practică judiciară nici la nivelul curților de apel Constanța, Ploiești, Bacău și Alba Iulia.

Opiniile teoretice exprimate de colectivele de judecători de la instanțele aflate în circumscripția teritorială a acestor curți de apel au fost diferite, după cum urmează:

Un punct de vedere a fost în sensul primei variante din întrebarea adresată de instanța de sesizare, respectiv că art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004 cuprinde o dispoziție imperativă, referindu-se strict la vechimea în funcția de judecător sau procuror, în timp ce un alt punct de vedere a fost în sensul celei de-a doua variante din întrebare, respectiv că, pentru acordarea pensiei de serviciu în baza art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004, la stabilirea îndeplinirii condițiilor de vechime trebuie avută în vedere și vechimea în altă funcție de specialitate juridică asimilată pentru stabilirea vechimii în magistratură, în conformitate cu art. 82 alin. (1) din lege.

34. Hotărârile judecătorești transmise de Curtea de Apel Iași vizează un litigiu ocazionat de pensionarea în condițiile art. 82 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 a unui procuror aflat în funcție, respectiv o decizie care se referă la modalitatea de aplicare a dispozițiilor art. 82 alin. (4) din Legea nr. 303/2004 privind majorarea pensiei de serviciu, ce a făcut obiectul interpretării prin Decizia nr. 26 din 21 septembrie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

35. Curtea de Apel Pitești a comunicat că practica judiciară identificată la nivelul instanțelor judecătorești din circumscripția sa teritorială a fost în sensul că se consideră vechime în magistratură și perioada în care o persoană a exercitat funcția de avocat, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, consilier juridic sau altă funcție de specialitate juridică în cadrul organelor administrației publice.

A transmis o sentință rămasă definitivă ce privește o cauză în care cererea de chemare în judecată a fost formulată în temeiul dispozițiilor art. 82 alin. (2) din Legea nr. 303/2004 de către un judecător aflat în funcție.

36. Curtea de Apel Târgu Mureș a transmis hotărârile judecătorești pronunțate într-o cauză ce nu prezintă relevanță pentru chestiunea de drept analizată.

37. Curtea de Apel Cluj a identificat un singur dosar soluționat definitiv, prin Decizia civilă nr. 305/A din 21 martie 2018, pronunțată de Curtea de Apel Cluj — Secția a IV-a pentru litigiile de muncă și asigurări sociale, în Dosarul nr. 3.898/112/2017, prin care s-a apreciat că nu este fondată cererea reclamantului, fost judecător, care a solicitat acordarea pensiei de serviciu fără a îndeplini condiția de vechime minimă, realizată doar în funcțiile cuprinse în art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004.

În considerentele acestei decizii s-a reținut, în esență, faptul că acordarea, în temeiul dispozițiilor art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004, a pensiei de serviciu, pentru persoanele care la data pensionării au o altă ocupație, este condiționată de îndeplinirea condiției de vechime cerute de norma invocată de cel puțin 25 de ani [alin. (1)] sau între 20 și 25 de ani [alin. (3)] doar în funcțiile de judecător, procuror, magistrat-asistent,

personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor, judecător financiar, procuror financiar sau consilier de conturi de la secția jurisdicțională a Curții de Conturi.

De asemenea, s-a reținut că vechimea în profesia de avocat nu poate fi luată în calcul la stabilirea vechimii necesare acordării pensiei de serviciu în temeiul art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004, deoarece condiția de vechime în anumite funcții, care nu o cuprind pe cea de avocat, reprezintă voința clară a legiuitorului ce rezultă din cuprinsul art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004.

38. Curtea de Apel Craiova a înaintat două hotărâri definitive (Decizia nr. 2.922 din 13 noiembrie 2018, pronunțată de Curtea de Apel Craiova — Secția I civilă în Dosarul nr. 1.348/95/2018, și Decizia nr. 604 din 22 decembrie 2018, pronunțată de Curtea de Apel Craiova — Secția I civilă în Dosarul nr. 4.623/101/2017) prin care s-a reținut că, „în situația prevăzută la art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004, persoanei nu i se solicită o anumită ocupație la data pensionării, ci doar o vechime de 20—25 de ani în funcția de judecător sau procuror și vârsta legală de 60 de ani. Sub acest aspect, legiuitorul a avut în vedere vechimea în funcția de judecător sau procuror, și nu vechimea în magistratură, care include și funcțiile asimilate potrivit art. 86”.

39. Practica judiciară identificată la nivelul Curții de Apel Brașov (Sentința nr. 1.992 din 18 decembrie 2017, pronunțată de Tribunalul Brașov — Secția I civilă în Dosarul nr. 4.745/62/2017, rămasă definitivă prin respingerea apelului; Decizia nr. 938 din 28 iunie 2016, pronunțată de Curtea de Apel Brașov — Secția civilă în Dosarul nr. 3.808/62/2015; Decizia nr. 477 din 28 martie 2016, pronunțată de Curtea de Apel Brașov — Secția civilă în Dosarul nr. 2.178/62/2015; Decizia nr. 2.077 din 7 decembrie 2017, pronunțată de Curtea de Apel Brașov — Secția civilă în Dosarul nr. 5.138/62/2016) și al Curții de Apel București (Decizia nr. 4.929 din 13 octombrie 2017, pronunțată de Curtea de Apel București — Secția a VII-a pentru cauze privind conflicte de muncă și asigurări sociale în Dosarul nr. 44.118/3/2016, și Decizia nr. 4.768 din 7 noiembrie 2018, pronunțată de Curtea de Apel București — Secția a VII-a conflicte de muncă și asigurări sociale în Dosarul nr. 1.728/3/2018) este în sensul că dispozițiile de excepție ale art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004, care conferă drept de pensie de serviciu persoanelor care la data pensionării au o altă ocupație, nu fac trimitere la prevederile art. 86, ci exclusiv la cele ale art. 82 alin. (1) și (3) din Legea nr. 303/2004.

S-a reținut că textul art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004, care reglementează o situație de excepție și este de strictă interpretare și aplicare, are în vedere expres și limitativ condițiile de vechime (25 de ani sau, după caz, între 20 și 25 de ani) realizate de destinatarii normei în funcțiile enumerate explicit.

40. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Adresa nr. 2.908/C/4.397/III-5/2018 din 21 decembrie 2018, a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu se verifică, în prezent, practica judiciară, în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept care formează obiectul prezentei sesizări.

VII. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție și jurisprudența Curții Constituționale

41. Analizând jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție în procedurile de unificare a practicii judiciare, a fost identificată Decizia nr. 26 din 21 septembrie 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 803 din 29 octombrie 2015, prin care s-a admis sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă în Dosarul nr. 1.622/1/2015 și s-a stabilit că majorarea prevăzută de dispozițiile art. 82 alin. (4) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu

modificările și completările ulterioare, de 1% pentru fiecare an care depășește vechimea minimă de 25 de ani, se aplică în condițiile în care în calculul vechimii de 25 de ani, ca și pentru vechimea ce depășește această limită se au în vedere și perioadele desfășurate de către beneficiarii pensiei de serviciu în activitățile și funcțiile conexe celor de judecător și procuror, expres prevăzute de art. 82 alin. (1) și alin. (2) din lege, respectiv magistrat-asistent sau personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor, judecător ori procuror financiar sau consilier de conturi, precum și în exercitarea profesiei de avocat, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, consilier juridic sau jurisconsult.

42. De asemenea, a fost identificată *Decizia nr. 70 din 16 octombrie 2017, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 935 din 27 noiembrie 2017*, prin care s-a admis sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă în Dosarul nr. 5.412/118/2016 și s-a stabilit că majorarea pensiei de serviciu, prevăzută de art. 82 alin. (4) din Legea nr. 303/2004, cu 1% din baza de calcul prevăzută de alin. (1) din același text legal pentru fiecare an ce depășește vechimea în magistratură, nu se aplică și în considerarea perioadei în care titularul pensiei de serviciu a exercitat profesia de avocat după data eliberării din funcție și obținerea pensiei de serviciu și nu pot reprezenta temei al recalculării acestei pensii, potrivit art. 23 din Normele metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, și ale Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, referitoare la pensiile de serviciu și la acordarea indemnizațiilor pentru creșterea copilului în vârstă de până la doi ani, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.275/2005, raportat la art. 107 alin. (4) și (5) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare.

43. Prin *Decizia Curții Constituționale nr. 262 din 5 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 385 din 20 mai 2016*, s-au reținut următoarele: „Analizând prevederile art. 82 alin. (1) și (2) din Legea nr. 303/2004, Curtea reține că legiuitorul a instituit posibilitatea ca persoanele enumerate (judecătorii, procurorii, magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție și personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, precum și foștii judecători și procurori financiari și consilierii de conturi de la secția jurisdicțională care au exercitat aceste funcții la Curtea de Conturi) să se pensioneze la cerere, la împlinirea vârstei de 60 de ani sau înainte de această dată, beneficiind de pensia de serviciu, dacă au o vechime în aceste funcții de cel puțin 25 de ani. Prin urmare, perioada apreciată de legiuitor ca fiind rezonabilă pentru beneficiul pensiei de serviciu este stabilită, ca regulă generală, la 25 de ani vechime în magistratură, aceasta fiind calificată drept «vechime integrală în magistratură». Legiuitorul a prevăzut, la alin. (3) al art. 82 din Legea nr. 303/2004, o singură derogare de la această regulă, constând în acordarea pensiei de serviciu și judecătorilor și procurorilor care au împlinit 60 de ani și au o vechime în magistratură cuprinsă între 20 și 25 de ani, în acest caz cuantumul pensiei fiind micșorat cu 1% din baza de calcul prevăzută la alin. (1) al art. 82, pentru fiecare an care lipsește din vechimea integrală în magistratură.

Referitor la dispozițiile art. 82 alin. (2) și (3) din Legea nr. 303/2004, analizate prin raportare la art. 16 din Constituție, Curtea s-a pronunțat prin *Decizia nr. 433 din 29 octombrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 768 din 10 decembrie 2013*, și prin *Decizia nr. 501 din 30 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 618 din 14 august 2015*, reținând, referitor la condițiile legale generale

pentru acordarea pensiei de serviciu, reglementate de art. 82 din legea criticată, că acestea au caracter cumulativ și sunt următoarele: existența raportului de serviciu dintre persoana în cauză și una dintre instituțiile proprii sistemului judiciar sau asimilat, iar acest raport de serviciu să aibă o anumită întindere în timp, reglementată la cel puțin 25 de ani. Fiecare dintre aceste cerințe are caracter *sine qua non*, lipsa oricăreia dintre ele determinând imposibilitatea obținerii pensiei de serviciu. Curtea a mai reținut că legiuitorul a reglementat, la art. 82 din Legea nr. 303/2004, condițiile în care judecătorii, procurorii, magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție și personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, precum și foștii judecători și procurori financiari și consilierii de conturi de la secția jurisdicțională care au exercitat aceste funcții la Curtea de Conturi pot beneficia de pensia de serviciu. La acordarea acestui beneficiu, legiuitorul a avut în vedere importanța pentru societate a activității desfășurate de această categorie socioprofesională, activitate caracterizată printr-un înalt grad de complexitate și răspundere, precum și de incompatibilități și interdicții specifice” (paragrafele 37—38).

44. În ceea ce privește dispozițiile art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004, Curtea Constituțională s-a pronunțat prin *Decizia nr. 684 din 15 decembrie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 177 din 23 februarie 2006*, prin *Decizia nr. 119 din 15 februarie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 252 din 16 aprilie 2007*, și prin *Decizia nr. 501 din 30 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 618 din 14 august 2015*.

45. Prin această din urmă decizie, Curtea Constituțională, examinând constituționalitatea dispozițiilor art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004 din perspectiva art. 16 din Constituție, a reținut, la paragraful 16, că „pensia de serviciu pentru magistrați a fost reglementată inițial de art. 81⁵ din Legea nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 197 din 13 august 1992, introdus prin art. I pct. 40 din Legea nr. 142/1997 privind modificarea și completarea Legii nr. 92/1992 pentru organizarea judecătorească, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 170 din 25 iulie 1997, care în urma republicării Legii nr. 92/1992 în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 259 din 30 septembrie 1997 a devenit art. 103 din acest act normativ. Cu privire la pensia de serviciu a magistraților, Curtea a statuat că aceasta a fost instituită în vederea stimulării stabilității în serviciu și a formării unei cariere în magistratură. Conform reglementărilor menționate, pensia de serviciu se acordă la împlinirea vârstei de pensionare numai magistraților care, în privința totalului vechimii lor în muncă, îndeplinesc condiția de a fi lucrat un anumit număr de ani numai în magistratură. Instituirea pensiei de serviciu pentru magistrați nu reprezintă un privilegiu, ci este justificată în mod obiectiv, ea constituind o compensație parțială a inconvenientelor ce rezultă din rigoarea statutului special căruia trebuie să i se supună magistrații. Astfel, acest statut special stabilit de Parlament prin lege este mult mai sever, mai restrictiv, impunând magistraților obligații și interdicții pe care celelalte categorii de asigurați nu le au. Într-adevăr acestora le sunt interzise activități ce le-ar putea aduce venituri suplimentare, care să le asigure posibilitatea efectivă de a-și crea o situație materială de natură să le ofere după pensionare menținerea unui nivel de viață cât mai apropiat de cel avut în timpul activității (a se vedea, în acest sens, *Decizia nr. 20 din 2 februarie 2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 72 din 18 februarie 2000*).”

46. În aceeași decizie, la paragraful 23, Curtea Constituțională a reținut că: „acordarea pensiei de serviciu la împlinirea vârstei de pensionare numai aceluia care, în privința totalului vechimii lor în muncă, îndeplinesc condiția de a fi lucrat un anumit număr de ani numai în magistratură nu poate

conduce la constatarea unor discriminări — sub aspectul cuantumului pensiei — între persoanele care au îndeplinit funcția de magistrat o perioadă mai mică de 25 ani (care nu beneficiază de cuantumul pensiei de serviciu) și persoanele care au îndeplinit această funcție cel puțin 25 ani (și care, dacă îndeplinesc și celelalte condiții, beneficiază de cuantumul pensiei de serviciu). Condiția de a exercita profesia de magistrat o perioadă determinată este legitimată de necesitatea reglementării unei perioade de timp relevante și suficiente în vederea atingerii scopului legitim urmărit de legiuitor. La acordarea acestui beneficiu, legiuitorul a avut în vedere importanța pentru societate a activității desfășurate de această categorie socioprofesională, activitate caracterizată printr-un înalt grad de complexitate și răspundere, precum și de incompatibilități și interdicții specifice. Prin determinarea acestei perioade, legiuitorul a intenționat, pe de o parte, să recompenseze stabilitatea persoanelor în munca desfășurată în acest domeniu, dar și, pe de altă parte, să încurajeze și să obțină, în cadrul sistemului judiciar, stabilitatea personalului angajat, pentru ca, în final, actul de justiție să se realizeze în condiții cât mai bune. Statul este, astfel, interesat și implicat, sub aspect financiar, în formarea personalului de specialitate și continua sa pregătire profesională, în scopul asigurării unui înalt nivel de competență a celor angajați spre a servi justiției și formării magistraților. Sub acest aspect, pensia de serviciu reprezintă un beneficiu, o recompensă acordată persoanelor care și-au dedicat, integral sau cea mai mare parte din viața lor profesională, justiției (a se vedea, în acest sens, și Decizia nr. 433 din 29 octombrie 2013, anterior menționată).”

47. Anterior, prin Decizia nr. 684 din 15 decembrie 2005, Curtea Constituțională a statuat în sensul că: „Persoanele care se pensionează din funcția de judecător sau de procuror, rămânând în această funcție până la îndeplinirea tuturor condițiilor de pensionare, cele care, deși au trecut într-o altă activitate, au în funcția de judecător sau de procuror o vechime de 20 de ani sau chiar de 25 de ani se află, în mod evident, într-o situație diferită față de persoanele care la data îndeplinirii condițiilor de pensionare sunt încadrate în alte funcții, iar în funcția de judecător sau procuror nu au realizat o vechime de cel puțin 25 sau 20 de ani. Conform jurisprudenței Curții Constituționale, concordantă și cu practica Curții Europene a Drepturilor Omului, situația obiectiv diferită în care se află diferite categorii de persoane justifică sau chiar impune instituirea prin lege a unui tratament juridic rezonabil diferențiat, fără ca aceasta să reprezinte privilegiul ori discriminări.”

VIII. Raportul asupra chestiunii de drept

48. Prin raportul întocmit în cauză, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, opinia judecătorilor-raportori asupra rezolvării de principiu a chestiunii de drept sesizate a fost că, pentru acordarea pensiei de serviciu în baza dispozițiilor art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004, la stabilirea condițiilor de vechime trebuie avută în vedere numai vechimea în funcțiile enumerate în cuprinsul acestui alineat, iar trimiterea la prevederile alin. (1) al aceluiași articol privește perioada de cel puțin 25 de ani.

IX. Înalta Curte de Casație și Justiție

49. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

A. Asupra admisibilității sesizării

50. Conform art. 519 din Codul de procedură civilă, pentru regularitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, legiuitorul a instituit următoarele condiții de admisibilitate, care trebuie să fie întrunite cumulativ:

— existența unei cauze în curs de judecată;

— judecata cauzei să se afle în ultimă instanță pe rolul tribunalului, al curții de apel sau al Înaltei Curți de Casație și Justiție;

— ivirea unei chestiuni de drept esențiale, de a cărei lămurire să depindă soluționarea pe fond a cauzei;

— chestiunea de drept identificată să prezinte caracter de noutate, asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat și să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

51. În doctrină, acestea au fost identificate după cum urmează: existența unei cauze aflate în curs de judecată; instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece în ultimă instanță; cauza care face obiectul judecării să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza; soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere; chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă; problema de drept să fie reală; să suscite interpretări diferite sau contradictorii ale unui text de lege, respectiv să prezinte un grad de dificultate suficient de mare, astfel încât instanța de sesizare să considere că pentru a înlătura orice incertitudine referitoare la securitatea raportului juridic dedus judecării este necesară declanșarea procedurii prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă prin pronunțarea unei hotărâri prealabile; chestiunea de drept nu a făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

52. Verificându-se întrunirea acestor condiții, se constată că litigiul în legătură cu care s-a formulat sesizarea este în curs de judecată, cauza care face obiectul judecării se află în competența legală a curții de apel investite în ultimă instanță, conform dispozițiilor art. 10 alin. (2) și (3) din Legea nr. 554/2004, iar chestiunea de drept a cărei lămurire se cere nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

53. Cu referire la condiția de admisibilitate privind ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată se reține că art. 519 din Codul de procedură civilă nu definește noțiunea de „chestiune de drept”.

54. În încercarea de a clarifica conținutul acestei noțiuni, în doctrină s-a arătat că, pentru a fi vorba de o problemă de drept reală, trebuie ca norma de drept disputată să fie îndoielnică, imperfectă (lacunară) sau neclară. Prin urmare, sintagma „problemă de drept” trebuie raportată la prevederile cuprinse în art. 5 alin. (2) din Codul de procedură civilă, potrivit cărora „Niciun judecător nu poate refuza să judece pe motiv că legea nu prevede, este neclară sau incompletă”.

55. Chestiunea de drept supusă dezbaterii trebuie să fie una veritabilă, legată de posibilitatea de a interpreta diferit un text de lege, fie din cauză că acest text este incomplet, fie pentru că nu este corelat cu alte dispoziții legale, fie pentru că se pune problema că nu ar mai fi în vigoare.

56. În același timp, chestiunea de drept trebuie să fie reală, iar nu aparentă, să privească interpretarea diferită sau contradictorie a unui text de lege, a unei reguli cutumiare neclare, incomplete sau, după caz, incerte ori incidența și deci aplicarea unor principii generale ale dreptului, al căror conținut sau a căror sferă de acțiune sunt discutabile.

57. Chestiunea de drept trebuie să fie aptă să suscite interpretări diferite, care, fie ele doar prefigurate sau deja afirmate pe plan doctrinar, trebuie arătate în sesizare.

58. Cum de chestiunea de drept respectivă depinde soluționarea pe fond a cauzei, înseamnă că ea trebuie să fie una importantă și să se regăsească în soluția ce va fi cuprinsă în dispozitivul hotărârii ce urmează să fie dată, indiferent dacă

cererea este admisă sau respinsă. În acest sens, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a statuat deja că admisibilitatea procedurii hotărârii prealabile este condiționată de împrejurarea ca interpretarea pe care o va da instanța supremă să producă consecințe juridice de natură să determine soluționarea pe fond a cauzei, iar chestiunea de drept să conducă la dezlegarea în fond a cauzei, sub aspectul statuării în privința raportului juridic dedus judecării.

59. Chestiunea de drept a cărei dezlegare de principiu s-a solicitat a fost enunțată de instanța de trimitere astfel: „*Dacă pentru acordarea pensiei de serviciu în baza art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004, la stabilirea îndeplinirii condițiilor de vechime trebuie avută în vedere numai vechimea în funcția de judecător și procuror, conform prevederilor art. 4 lit. d) din Normele metodologice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.275/2005 sau poate fi avută în vedere în acest scop și vechimea în alte funcții de specialitate juridică asimilată cu vechimea în magistratură în conformitate cu art. 82 alin. (1), astfel cum a fost interpretat prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 26 din 21 septembrie 2015, art. 82 alin. (2) și art. 86 din Legea nr. 303/2004.*”

60. Din perspectiva aplicării în timp a legii civile, se impune mențiunea că cererea de chemare în judecată a fost înregistrată la data de 13 februarie 2018, iar hotărârea judecătorească de primă instanță a fost pronunțată la data de 23 martie 2018, anterior intrării în vigoare a Legii nr. 242/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 868 din 15 octombrie 2018, cu modificările și completările ulterioare (Legea nr. 242/2018).

61. Instanța de trimitere a indicat normele de drept substanțiale a căror interpretare o solicită în forma în vigoare la data sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție. Însă, pentru a determina legea aplicabilă, trebuie avut în vedere că raportul juridic concret din cauză s-a constituit sub imperiul prevederilor Legii nr. 303/2004, în forma anterioară modificărilor și completărilor aduse prin Legea nr. 242/2018, prin adresarea de către reclamant a unei cereri fostului său angajator, Tribunalul Constanța, pentru eliberarea adeverinței-tip care să ateste îndeplinirea condițiilor de acordare a pensiei de serviciu și exprimarea de către tribunal a refuzului de a elibera respectiva adeverință.

62. Prin urmare, rezultă că, în temeiul art. 6 alin. (2) din Codul civil, este aplicabilă Legea nr. 303/2004 în forma în vigoare la data sesizării Tribunalului Constanța, respectiv 13 februarie 2018, anterioară modificărilor și completărilor aduse prin Legea nr. 242/2018.

63. Este de remarcat, totodată, că această clarificare din perspectiva aplicării legii civile în timp este o chestiune formală, de acuratețe juridică, însă nu esențială în ceea ce privește dezlegarea problemei de drept, dat fiind modul în care modificările și completările aduse prin Legea nr. 242/2018 afectează conținutul art. 82 din Legea nr. 303/2004.

64. Astfel, Legea nr. 242/2018, la alin. (1) al art. 82, îi adaugă la categoriile de beneficiari ai prevederilor acestui alineat pe magistrații-asistenți ai Curții Constituționale; la alin. (2) se adaugă la categorii ca și la alin. (1), precum și la funcțiile utile pentru stabilirea vechimii integrale în magistratură funcția de judecător la Curtea Constituțională, iar la alin. (5) al aceluiași articol se adaugă în categoria funcțiilor utile cea de notar de stat, funcție înlăturată ulterior prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 7/2019 privind unele măsuri temporare referitoare la concursul de admitere la Institutul Național al Magistraturii, formarea profesională inițială a judecătorilor și procurorilor, examenul de absolvire a Institutului Național al Magistraturii,

stagiul și examenul de capacitate al judecătorilor și procurorilor stagiați, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, Legii nr. 304/2004 privind organizarea judiciară și Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, cu modificările ulterioare (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 7/2019).

65. De asemenea, modificările aduse art. 86 din Legea nr. 303/2004 prin Legea nr. 242/2018 vizează categoriile de persoane care pot beneficia de prevederile art. 82 alin. (1) și (2) din Legea nr. 303/2004.

66. Prin urmare, problema de drept ce se solicită a fi dezlegată privește interpretarea dispozițiilor art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004, în corelare cu alin. (1) și (2) din același text de lege, cu art. 86 din Legea nr. 303/2004 și cu art. 4 lit. d) din Normele metodologice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.275/2005.

67. În speță, reclamantul, în prezent avocat, a solicitat, ulterior împlinirii vârstei de 60 de ani, eliberarea unei adeverințe din care să rezulte că îndeplinește condițiile pentru acordarea pensiei de serviciu în calitate de fost judecător.

68. În motivarea acestei cereri, reclamantul a susținut că, la data eliberării din motive neimputabile din funcția de judecător — 1 septembrie 2000, avea o vechime totală în magistratură de 25 de ani și 16 zile, prin cumularea perioadei în care a deținut funcțiile de jurisconsult, consilier juridic și consilier juridic principal (15 august 1975 — 30 octombrie 1990) cu cea în care a exercitat funcția de judecător (1 noiembrie 1990 — 1 septembrie 2000). A menționat că după eliberarea din funcția de judecător a devenit avocat, dar nu solicită a fi avută în vedere la soluționarea cererii perioada ulterioară datei de 1 septembrie 2000.

69. În drept, a invocat dispozițiile art. 86 și art. 82 din Legea nr. 303/2004; a menționat că nu se află în situația reglementată de art. 83² din același act normativ, în sensul că nu a fost condamnat pentru săvârșirea unei infracțiuni de corupție.

70. De asemenea, reclamantul a susținut că, ulterior modificărilor aduse Legii nr. 303/2004, prin Legea nr. 97/2008, dispozițiile art. 4 lit. d) cuprinse în Normele metodologice emise în aplicarea Legii nr. 303/2004, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.275/2005, care impun condiția vechimii de cel puțin 25 de ani numai în funcția de judecător sau procuror, nu pot fundamenta soluția de respingere a cererii, deoarece contravin prevederilor din lege, act normativ cu forță superioară.

71. Tribunalul a respins cererea de chemare în judecată, reținând, în esență, că refuzul de eliberare a adeverinței care să ateste îndeplinirea de către reclamant a condițiilor pentru acordarea pensiei de serviciu nu este unul nejustificat, nefiind îndeplinită condiția vechimii cumulate, de 20 până la 25 de ani în magistratură, în sensul dispozițiilor art. 82 din Legea nr. 303/2004.

72. A mai reținut tribunalul că art. 86 din acest act normativ face trimitere la ceea ce poate constitui vechime în magistratură, iar nu la posibilitatea de a solicita adeverința necesară pentru a beneficia de pensia de magistrat.

73. Prin recursul exercitat împotriva sentinței pronunțate de tribunal, recurentul-reclamant a supus controlului de legalitate interpretarea și aplicarea următoarelor dispoziții legale: art. 82 alin. (1), (3) și (5) din Legea nr. 303/2004, art. 86 din același act normativ și art. 4 lit. d) din Normele metodologice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.275/2005.

74. Curtea de apel a apreciat că, întrucât prin Decizia nr. 26 din 21 septembrie 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în ipoteza vizată de art. 82 alin. (1) din Legea nr. 303/2004, a fost asimilată vechimii în funcție perioada în care persoana a desfășurat activitatea de avocat, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, consilier juridic

sau jurisconsult, similar celei prevăzute de alin. (2), există o problemă de interpretare a dispozițiilor art. 82 alin. (5) din același act normativ, în contextul în care acest din urmă text face trimitere la alin. (1) și (3).

75. În ceea ce privește îndeplinirea condiției de admisibilitate privind ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată, se reține că sediul materiei pentru acordarea pensiei de serviciu îl reprezintă dispozițiile art. 82 din Legea nr. 303/2004, articol care este structurat după cum urmează: situația persoanelor care la momentul solicitării pensiei de serviciu *sunt în funcție* [alin. (1)—(4)] și situația persoanelor care la momentul solicitării acordării pensiei de serviciu *nu sunt în funcție* [alin. (5)].

(i) În cadrul primei categorii — *persoane aflate în funcție* — se distinge norma care instituie condițiile generale de acordare a pensiei de serviciu — alin. (1) — și anume: vârsta (minimum 60 de ani) și exercitarea pe o perioadă de minimum 25 de ani a funcției de judecător, procuror, magistrat-asistent, personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, judecător ori procuror financiar sau consilier de conturi de la secția jurisdicțională a Curții de Conturi.

În jurisprudență, vechimea de 25 de ani a fost calificată drept „vechime integrală în magistratură”.

Potrivit Deciziei nr. 26 din 21 septembrie 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, în calculul vechimii de 25 de ani prevăzute de 82 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 se include și activitatea de avocat, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, consilier juridic sau jurisconsult.

De la aceste condiții generale sunt prevăzute două situații derogatorii.

Astfel, alin. (2) al art. 82 derogă de la condiția minimă de vârstă de 60 de ani, atunci când este acumulată o vechime în funcțiile expres menționate de cel puțin 25 de ani, iar alin. (3) instituie, pentru judecători și procurori, o derogare de la numărul de ani necesari pentru îndeplinirea condiției de vechime, în sensul că pot beneficia de pensie de serviciu, la împlinirea vârstei de 60 de ani, dacă au o „vechime în magistratură” între 20 de ani și 25 de ani.

Dacă alin. (2) nu prevede nicio condiționare legată de vârstă, alin. (3) permite acordarea pensiei de serviciu judecătorilor și procurorilor care, la împlinirea vârstei de 60 de ani, au o vechime în magistratură de minimum 20 de ani.

Situația de excepție prevăzută de alin. (3) prevede o micșorare a cuantumului pensiei de serviciu cu 1% din baza de calcul prevăzută de alin. (1), pentru fiecare an care lipsește din vechimea integrală în magistratură.

În sfârșit, la alin. (4) al art. 82 din Legea nr. 303/2004, legiuitorul a prevăzut, în mod simetric cu alin. (3), o creștere a cuantumului pensiei de serviciu, cu același procent, calculată din aceeași bază de calcul, pentru fiecare an care depășește „vechimea în magistratură prevăzută de alin. (1) și (2)”, fără depășirea bazei de calcul.

(ii) Situația persoanelor care, la momentul solicitării acordării pensiei de serviciu, *nu mai sunt în funcție* este reglementată de alin. (5) al art. 82 din Legea nr. 303/2004, care prevede următoarele: „*Persoanele care îndeplinesc condițiile de vechime prevăzute la alin. (1) și (3) în funcția de judecător, procuror, magistrat-asistent sau personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor, precum și în funcția de judecător ori procuror financiar sau consilier de conturi de la secția jurisdicțională a Curții de Conturi se pot pensiona și pot beneficia, la împlinirea vârstei de 60 de ani, de pensie de serviciu, chiar dacă la data pensionării au o altă ocupație. În acest caz, pensia se stabilește dintr-o bază de calcul egală cu indemnizația de încadrare brută lunară pe care o are un judecător sau procuror în activitate, în*

condiții identice de funcție, vechime și grad al instanței sau parchetului, și sporurile, în procent, avute la data eliberării din funcție ori, după caz, cu salariul de bază brut lunar și sporurile avute în ultima lună de activitate înainte de data pensionării. De această pensie de serviciu pot beneficia numai persoanele care au fost eliberate din funcție din motive neimputabile.”

Așadar, art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004 prevede, pentru deschiderea dreptului la pensia de serviciu, îndeplinirea cumulativă a condițiilor de vârstă (începând cu împlinirea vârstei de 60 de ani) și de vechime în funcție.

Ca și în situația reglementată de alin. (1) din același text legal, vechimea în funcție are două componente: 1) numărul de ani — 25 sau între 20 și 25 de ani și 2) funcția/funcțiile deținută/deținute de solicitant.

76. Cu prilejul examinării condițiilor de admisibilitate a sesizării, instanța de trimitere a arătat că soluționarea pe fond a cauzei depinde de modul de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 82 alin. (1), (2), (3) și (5) raportat la art. 86 din Legea nr. 303/2004 și la art. 4 lit. d) din Normele metodologice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.275/2005, texte pe care le-a considerat imprecise, în sensul că folosesc termeni diferiți pentru definirea aceluiași situații, iar unele nu se coroborează.

77. **Prima teză a sesizării** are următorul conținut: „*Dacă pentru acordarea pensiei de serviciu în baza art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004, la stabilirea îndeplinirii condițiilor de vechime trebuie avută în vedere numai vechimea în funcția de judecător și procuror, conform prevederilor art. 4 lit. d) din Normele metodologice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.275/2005 (...).*”

78. Dispozițiile art. 4 lit. d) din Normele metodologice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.275/2005 prevăd că: „*Beneficiază de pensie de serviciu persoanele care: (...) la data solicitării pensiei de serviciu nu au calitatea de judecător, procuror, magistrat-asistent sau personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, dar care îndeplinesc, cumulativ, următoarele condiții: au o vechime de cel puțin 25 de ani realizată numai în funcția de judecător sau de procuror, iar eliberarea din funcție a fost din motive neimputabile acestora, potrivit art. 82 alin. (5) și (6) din lege.*”

79. La data adoptării acestei norme, art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004 avea următorul conținut: „*Persoanele care îndeplinesc condițiile de vechime prevăzute la alin. (1) și (3) numai în funcția de judecător sau procuror beneficiază de pensie de serviciu, chiar dacă la data pensionării au o altă ocupație. În acest caz, pensia se stabilește pe baza drepturilor salariale pe care le are un judecător sau procuror în funcție în condiții identice de vechime și nivel al instanței sau parchetului.*”

80. Prin urmare, la momentul adoptării lor, Normele metodologice erau în deplină concordanță cu prevederile art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004, care, ulterior, au fost modificate în mai multe rânduri; Normele metodologice nu au fost actualizate.

81. Prima instanță nu a reținut ca temei de drept, pentru argumentarea respingerii cererii de chemare în judecată, incidența prevederilor art. 4 lit. d) din Normele metodologice; motivele respingerii cererii au fost circumscrise exclusiv dispozițiilor art. 82 din Legea nr. 303/2004.

82. De altfel, nu au fost identificate hotărâri judecătorești din care să rezulte că cererea de acordare a pensiei de serviciu, formulată în condițiile art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004, a fost respinsă în temeiul art. 4 lit. d) din Normele metodologice.

83. Distinct de împrejurarea că prima instanță nu a statuat asupra actualității reglementării cuprinse în art. 4 lit. d) din Normele metodologice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1.275/2005, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept reține că operațiunea

juridică de coroborare a prevederilor menționate cu cele ale art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004 este în mod evident lipsită de dificultate, nefiind susceptibilă de declanșarea unui mecanism de unificare a practicii judiciare.

84. Prin urmare, examinarea concursului dintre o lege organică și normele metodologice date în aplicarea acelei legi, cuprinse într-o hotărâre a Guvernului, este o operațiune juridică uzuală, care nu poate să dea naștere vreunui dubiu de interpretare.

85. Din această perspectivă, prima teză a sesizării nu îndeplinește condiția de admisibilitate care impune existența unei chestiuni de drept care implică un grad sporit de dificultate, cerință subsumată scopului acestui mecanism de asigurare a unei practici judiciare unitare.

86. **A doua teză a sesizării** are următorul conținut: „*Dacă pentru acordarea pensiei de serviciu în baza art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004, la stabilirea îndeplinirii condițiilor de vechime (...) poate fi avută în vedere în acest scop și vechimea în alte funcții de specialitate juridică asimilată cu vechimea în magistratură în conformitate cu art. 82 alin. (1), astfel cum a fost interpretat prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 26 din 21 septembrie 2015, art. 82 alin. (2) și art. 86 din Legea nr. 303/2004.*”

87. În opinia instanței de trimitere, un argument în susținerea condițiilor de admisibilitate a sesizării este acela că, prin Decizia nr. 26 din 21 septembrie 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, s-a reținut că „nu există niciun motiv și niciun argument rațional ca în ipoteza pensionării la împlinirea vârstei de 60 de ani, reglementată de art. 82 alin. (1) din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, să nu se includă, în calculul vechimii de 25 de ani, activitatea de avocat, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, consilier juridic sau jurisconsult, similar cu ipoteza prevăzută în art. 82 alin. (2) din lege, deja reglementată ca ipoteză de excepție și pentru care se acceptă, fără echivoc, adiționarea, în calculul vechimii de 25 de ani, a perioadelor desfășurate în respectivele activități”.

88. S-a susținut că singura diferență dintre ipoteza analizată prin Decizia nr. 26 din 21 septembrie 2015 și cea din speța de față este faptul că solicitantul a împlinit vârsta de 60 de ani ulterior pierderii calității de judecător; textul alin. (5) face trimitere la condițiile de vechime în funcție prevăzute de alin. (1) al art. 82 din Legea nr. 303/2004. Totodată, alin. (5) face trimitere și la alin. (3), care, deși vizează altă ipoteză decât cea din speță, vorbește de „vechimea în magistratură”, definită de art. 86 din lege, care, la rândul său, include în calculul vechimii perioadele în care persoana a lucrat ca avocat, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, consilier juridic sau jurisconsult.

89. *Sub un prim aspect* se reține că art. 86 din Legea nr. 303/2004, în forma anterioară intrării în vigoare a Legii nr. 242/2018, avea următorul conținut: „*Constituie vechime în magistratură perioada în care judecătorul, procurorul, personalul de specialitate juridică prevăzut la art. 87 alin. (1) sau magistratul-asistent a îndeplinit funcțiile de judecător, procuror, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, magistrat-asistent, auditor de justiție, judecător financiar, judecător financiar inspector, procuror financiar, procuror financiar inspector, consilier și consilier de conturi în secția jurisdicțională a Curții de Conturi, grefier cu studii superioare juridice sau personal de specialitate juridică prevăzut la art. 87 alin. (1), precum și perioada în care a fost avocat, notar, asistent judiciar, cadru didactic în învățământul juridic superior acreditat, jurisconsult, consilier juridic, ofițer de poliție judiciară cu studii superioare juridice, expert criminalist cu studii superioare*

juridice, autorizat potrivit legii, personal de probațiune cu studii superioare juridice sau care a îndeplinit funcții de specialitate juridică în Institutul de Cercetări Juridice al Academiei Române, Institutul Român pentru Drepturile Omului, în Parlament sau în aparatul acestuia ori în cadrul Administrației Prezidențiale, Guvernului, Curții Constituționale, Avocatului Poporului, Curții de Conturi, Consiliului Legislativ.”

90. După modificările aduse prin Legea nr. 242/2018, dispozițiile art. 86 din Legea nr. 303/2004 prevăd următoarele: „(1) *Constituie vechime în magistratură, aplicabilă și persoanelor prevăzute la art. 82 alin. (1) și (2), perioada în care judecătorul, procurorul, personalul de specialitate juridică prevăzut la art. 87 alin. (1) sau magistratul-asistent a îndeplinit funcțiile de judecător, procuror, judecător la Curtea Constituțională, judecător financiar, procuror financiar, consilier de conturi în secția jurisdicțională a Curții de Conturi, auditor de justiție, personal de specialitate juridică prevăzut la art. 87 alin. (1), magistrat-asistent, grefier cu studii superioare juridice, avocat, notar, asistent judiciar, consilier juridic, personal de specialitate juridică în aparatul Parlamentului, Administrației Prezidențiale, Guvernului, Curții Constituționale, Avocatului Poporului, Curții de Conturi sau al Consiliului Legislativ, cadru didactic din învățământul juridic superior acreditat.*

(2) *Constituie vechime, în sensul prezentei legi, perioada în care o persoană a exercitat funcția de notar de stat, această vechime aplicându-se persoanelor prevăzute la art. 82 alin. (1)—(5), precum și foștilor notari de stat, chiar dacă la data pensionării au altă ocupație.*” Alin. (2) al art. 86 din Legea nr. 303/2004 a fost abrogat prin art. 13 pct. 14 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 7/2019.

91. Art. 82 din Legea nr. 303/2004, ca urmare a modificărilor pe care le-a cunoscut, cuprinde o terminologie care, aparent, este susceptibilă să creeze confuzie, în sensul că în alin. (1), (2) și (5) se regăsește expresia *vechime în funcții*, iar în alin. (3) și (4) noțiunea de *vechime integrală în magistratură*, respectiv *vechime în magistratură prevăzută la alin. (1) și (2)*.

92. Este de menționat că art. 82 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 a fost modificat prin Legea nr. 242/2018 în sensul că: „(3) *De pensia de serviciu prevăzută la alin. (1) beneficiază, la cerere, înainte de împlinirea vârstei de 60 de ani, și judecătorii, procurorii și magistrații-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție și judecătorii și magistrații-asistenți de la Curtea Constituțională cu o vechime între 20 și 25 de ani numai în aceste funcții, în acest caz cuantumul pensiei fiind micșorat cu 1% din baza de calcul prevăzută la alin. (1), pentru fiecare an care lipsește din vechimea integrală în aceste funcții.*”

93. Însă forma modificată a art. 82 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 va intra în vigoare, potrivit art. 1 pct. 142 din Legea nr. 242/2018 și art. V din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 92/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul justiției (*Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 92/2018*), începând cu data de 1 ianuarie 2020.

94. Pe cale de consecință, în prezent, art. 82 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 subzistă în forma care prevede că: „(3) *De pensia de serviciu prevăzută la alin. (1) beneficiază, la împlinirea vârstei de 60 de ani, și judecătorii și procurorii cu o vechime în magistratură între 20 și 25 de ani, în acest caz cuantumul pensiei fiind micșorat cu 1% din baza de calcul prevăzută la alin. (1), pentru fiecare an care lipsește din vechimea integrală în magistratură.*”

95. Așa cum se observă, noțiunea utilizată de dispoziția legală examinată nu este *vechime în magistratură*, ci *vechime integrală în magistratură*, concept care, în practica judiciară și în jurisprudența Curții Constituționale, anterioare modificărilor aduse prin Legea nr. 242/2018, reprezintă perioada apreciată de legiuitor ca fiind rezonabilă pentru beneficiul pensiei de serviciu, respectiv 25 de ani.

96. Or, sediul materiei pentru acordarea pensiei de serviciu este art. 82 din Legea nr. 303/2004, care operează cu noțiunea de *vechime în funcții*.

97. În Decizia nr. 26 din 21 septembrie 2015, paragrafele 51—53, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a statuat în sensul că: „51.(...) în prezent, ca urmare a redactării diferite a art. 82 alin. (1) și (2) din lege, trimiterea din alin. (4) al aceluiași articol la conceptul de *vechime în magistratură* la care se referă art. 82 alin. (1) din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu mai are temei normativ, fiind vorba de o simplă necorelare legislativă, căci textul citat nu mai face referire la conceptul de «*vechime în magistratură*», ci la noțiunea de «*vechime în funcții*».

52. Interpretarea rațională și sistematică a prevederilor art. 82 din Legea nr. 303/2004 în actuala sa formulare și față de succesiunea alineatelor sale impune acceptarea că trimiterea operată prin alin. (4) al acestui articol se face la *vechimea în funcțiile expres și limitativ menționate în primele două alineate ale art. 82 din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ceea ce exclude incidența sau orice posibilă raportare la prevederile art. 86 din aceeași lege*.

53. Cu referire la această din urmă prevedere legală trebuie arătat că *vechimea în magistratură, în formula art. 86 din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nu mai este operațională pentru accesul la o pensie de serviciu în magistratură, în sensul că o serie de funcții, profesii și activități care sunt menționate în acest text de lege nu mai deschid legal posibilitatea includerii lor în vechimea de 25 de ani prevăzută în art. 82 din lege.*”

98. Această decizie a fost pronunțată în interpretarea dispozițiilor cuprinse în Legea nr. 303/2004, în forma anterioară modificărilor aduse prin Legea nr. 242/2018.

99. Așa cum s-a arătat, dispozițiile art. 82 alin. (3) și (4) din Legea nr. 303/2004 au un caracter complementar, reglementând micșorarea, respectiv majorarea cuantumului pensiei de serviciu, în ipotezele în care *vechimea în magistratură* este între 20 și 25 de ani ori, după caz, *vechimea în magistratură* prevăzută la alin. (1) și (2) este de peste 25 de ani.

100. Pentru identitate de rațiune, sintagma *vechime integrală în magistratură* din conținutul art. 82 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 nu trimite la art. 86 din același act normativ, ci la art. 82 alin. (1).

101. De asemenea, se impune mențiunea că o eventuală incidență a dispozițiilor art. 86 din Legea nr. 303/2004, în reglementarea actuală, asupra efectelor Deciziei nr. 26 din 21 septembrie 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, excedează sesizării de față.

102. Prin urmare, o pretinsă necorelare între dispozițiile art. 82 și cele ale art. 86 din Legea nr. 303/2004 nu poate justifica declanșarea mecanismului pronunțării unei hotărâri prealabile.

103. *Sub un al doilea aspect* se constată că instanța de trimitere a indicat și dispozițiile art. 82 alin. (2) din Legea nr. 303/2004, legătura cu cauza a acestor prevederi fiind explicitată pe cale de analogie.

104. S-a reținut că, întrucât atât alin. (2), cât și alin. (5) din art. 82 conțineau într-o formă anterioară sintagma „*numai în funcția de (...)*”, în condițiile în care alin. (5) nu mai conține adverbul *numai*, iar alin. (2), în cuprinsul căruia acesta se regăsește și în prezent, asimilează vechimii în funcție utile pentru acordarea pensiei de serviciu activitatea desfășurată în profesia de avocat, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, consilier juridic sau jurisconsult, s-ar putea ajunge la concluzia că și în ipoteza reglementată de art. 82 alin. (5) ar putea fi luate în calculul vechimii în magistratură

perioadele în care reclamantul a exercitat profesia de avocat, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, consilier juridic sau jurisconsult.

105. Acest raționament nu poate fi însușit, întrucât dispozițiile art. 82 alin. (2) din Legea nr. 303/2004 reglementează situația persoanelor expres menționate în cuprinsul său, care se află în funcție, solicită acordarea pensiei de serviciu mai înainte de împlinirea vârstei de 60 de ani și au o vechime de cel puțin 25 de ani în funcțiile de judecător, procuror, magistrat-asistent, personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor, judecător ori procuror financiar sau consilier de conturi la secția jurisdicțională a Curții de Conturi, cu includerea perioadei în care aceștia au exercitat profesia de avocat, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, consilier juridic sau jurisconsult.

106. Aceste dispoziții prevăd o situație de favoare — pensionarea mai înainte de împlinirea vârstei de 60 de ani, exclusiv în favoarea persoanelor expres menționate în cuprinsul său, care sunt în funcție, în vreme ce alin. (5) din același text impune întotdeauna îndeplinirea condiției de vârstă de 60 de ani.

107. Reglementând o situație de excepție, care este de strictă interpretare și care nu se regăsește și în ipoteza alin. (5), nu se pune problema coroborării celor două alineate.

108. Prin urmare, art. 82 alin. (2) din Legea nr. 303/2004 nu este incident în cauză, neavând legătură cu cauza în sensul art. 519 din Codul de procedură civilă; de altfel, așa cum rezultă cu evidență din prevederea legală examinată, alin. (5) al art. 82 face trimitere exclusiv la alin. (1) și (3).

109. *Sub un al treilea aspect* se reține că, prin Decizia nr. 26 din 21 septembrie 2015, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a statuat că majorarea prevăzută de dispozițiile art. 82 alin. (4) din Legea nr. 303/2004, de 1% pentru fiecare an care depășește vechimea minimă de 25 de ani, se aplică în condițiile în care în calculul vechimii de 25 de ani, ca și pentru vechimea ce depășește această limită se au în vedere și perioadele desfășurate de beneficiarii pensiei de serviciu în activitățile și funcțiile conexe celor de judecător și procuror, expres prevăzute de art. 82 alin. (1) și alin. (2) din lege, respectiv magistrat-asistent sau personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor, judecător ori procuror financiar sau consilier de conturi, precum și în exercitarea profesiei de avocat, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, consilier juridic sau jurisconsult.

110. În opinia instanței care a formulat sesizarea, problema de drept care necesită pronunțarea unei hotărâri prealabile rezultă din interpretarea trimiterii pe care alin. (5) al art. 82 din Legea nr. 303/2004 o face la condițiile de vechime prevăzute de alin. (1) și (3), în sensul dacă această trimitere vizează exclusiv perioada (25 de ani sau 20 de ani) sau vizează textul în integralitatea lui, cuprinzând și funcțiile asimilate celor de judecător și procuror care pot fi luate în considerare la calculul vechimii.

111. Această problemă de drept îndeplinește condiția de admisibilitate care impune ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată.

112. Prin urmare, chestiunea de drept poate fi examinată exclusiv sub aspectul coroborării dispozițiilor art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004 cu cele ale art. 82 alin. (1) din același act normativ.

113. Procedând în continuare la examinarea condițiilor de admisibilitate a sesizării, se constată că din analiza conținutului art. 519 din Codul de procedură civilă rezultă necesitatea îndeplinirii condiției care impune ca, asupra chestiunii de drept, Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat; noutatea chestiunii de drept care face obiectul sesizării reprezintă o

condiție distinctă de cea a lipsei statuării asupra chestiunii de drept cu care Înalta Curte de Casație și Justiție a fost sesizată, iar în lipsa unei definiții a „noutății” chestiunii de drept și a unor criterii de determinare a acesteia în conținutul art. 519 din Codul de procedură civilă, evaluarea condiției noutății revine Înaltei Curți de Casație și Justiție, astfel cum s-a reținut constant în jurisprudența acesteia.

114. Chestiunea de drept care privește coroborarea dispozițiilor art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004 cu cele ale art. 82 alin. (1) din același act normativ îndeplinește condiția de admisibilitate care impune caracterul de noutate al acesteia.

115. În acest sens, se reține că, deși prevederile art. 82 alin. (1) și (5) din Legea nr. 303/2004, a căror coroborare a generat chestiunea de drept în discuție, au fost substanțial modificate încă din anul 2008, hotărârile judecătorești identificate de curțile de apel sunt recente, jurisprudența relevantă în materie ce a fost transmisă de instanțele naționale fiind ulterioară Deciziei nr. 26 din 21 septembrie 2015 pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

116. Deși practica judiciară relevantă nu este una semnificativă sub aspectul numărului de hotărâri, aceasta are caracter unitar, în sensul că art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004 este aplicabil persoanelor care nu mai sunt în funcție, dar au o vechime de cel puțin 25 de ani în funcțiile de judecător ori procuror, magistrat-asistent sau personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, precum și în funcția de judecător ori procuror financiar sau consilier de conturi de la secția jurisdicțională a Curții de Conturi.

117. Aceste hotărâri judecătorești au ca situație premisă ipoteza care impune coroborarea alin. (5) și (1) ale art. 82 din Legea nr. 303/2004, nefiind identificată nicio hotărâre judecătorească în care alin. (5) al art. 82 din Legea nr. 303/2004 să necesite coroborarea cu alin. (3).

B. Asupra fondului sesizării

118. Cu referire la chestiunea de drept care necesită pronunțarea unei hotărâri prealabile, în limitele expuse la analiza condițiilor de admisibilitate, se constată că problema de drept este următoarea: „*Pentru acordarea pensiei de serviciu în baza art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004, la stabilirea îndeplinirii condițiilor de vechime (...) poate fi avută în vedere în acest scop și vechimea în alte funcții de specialitate juridică asimilată cu vechimea în magistratură în conformitate cu art. 82 alin. (1), astfel cum a fost interpretat prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 26 din 21 septembrie 2015 (...)?*”

119. Art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004, aplicabil persoanelor care la momentul solicitării acordării pensiei de serviciu nu mai sunt în funcție, prevede că: „*Persoanele care îndeplinesc condițiile de vechime prevăzute la alin. (1) și (3) în funcția de judecător, procuror, magistrat-asistent sau personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor, precum și în funcția de judecător ori procuror financiar sau consilier de conturi de la secția jurisdicțională a Curții de Conturi se pot pensiona și pot beneficia, la împlinirea vârstei de 60 de ani, de pensie de serviciu, chiar dacă la data pensionării au o altă ocupație. În acest caz, pensia se stabilește dintr-o bază de calcul egală cu indemnizația de încadrare brută lunară pe care o are un judecător sau procuror în activitate, în condiții identice de funcție, vechime și grad al instanței sau parchetului, și sporurile, în procent, avute la data eliberării din funcție ori, după caz, cu salariul de bază brut lunar și sporurile avute în ultima lună de activitate înainte de data pensionării. De această pensie de serviciu pot beneficia numai persoanele care au fost eliberate din funcție din motive neimputabile.*” Așa cum s-a arătat și la paragraful 64 din prezenta decizie, prin Legea nr. 242/2018 a

fost adăugată la art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004 în categoria funcțiilor utile cea de notar de stat, înlăturată însă ulterior prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 7/2019.

120. Caracterul neclar al reglementării vizează, în circumstanțele particulare ale speței, așa cum rezultă din sesizare, interpretarea sintagmei „*condițiile de vechime prevăzute la alin. (1) al art. 82 din Legea nr. 303/2004*”, în sensul dacă această trimitere vizează exclusiv perioada de 25 de ani sau vizează textul în integralitatea lui, cuprinzând și funcțiile asimilate celor de judecător și procuror care pot fi luate în considerare la calculul vechimii.

121. În contextul pronunțării Deciziei nr. 26 din 21 septembrie 2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, s-a solicitat ca, prin hotărârea prealabilă, să se statueze cu privire la *posibilitatea includerii în calculul vechimii prevăzute de art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004 a perioadelor în care persoana îndreptățită la acordarea pensiei de serviciu a exercitat profesia de avocat, personal de specialitate în fostele arbitraje de stat, consilier juridic sau jurisconsult.*

122. Cu alte cuvinte, dacă, potrivit dezlegării date prin decizia mai sus menționată, în calculul vechimii de 25 de ani se au în vedere perioadele desfășurate de beneficiarii pensiei de serviciu în activitățile și funcțiile conexe celor de judecător și procuror, expres prevăzute de art. 82 alin. (1) și alin. (2) din lege, respectiv magistrat-asistent sau personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor, judecător ori procuror financiar sau consilier de conturi, precum și în exercitarea profesiei de avocat, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, consilier juridic sau jurisconsult, se poate considera că, și în cazul în care pensia de serviciu se solicită în condițiile art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004, poate fi valorificată perioada în care solicitantul a desfășurat profesia de avocat, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, consilier juridic sau jurisconsult, dată fiind trimiterea pe care alin. (5) o face la alin. (1)?

123. Din perspectiva istoricului reglementării, în forma inițială, art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004 prevedea că au dreptul la pensie de serviciu, chiar dacă la data pensionării au o altă ocupație, judecătorii și procurorii care îndeplinesc condițiile de vechime de cel puțin 25 de ani, respectiv de 20 până la 25 de ani numai în aceste funcții.

124. Prin art. I pct. 6 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 100/2007 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul justiției, acest articol a fost modificat și completat în sensul că s-a menționat că acest drept se naște la împlinirea vârstei de 60 de ani, s-a prevăzut un alt mod de calcul al pensiei și a fost introdusă condiția ca persoanele care solicită acest drept să fi fost eliberate din funcție din motive neimputabile.

125. Ulterior, prin Legea nr. 97/2008 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 100/2007 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul justiției, sfera persoanelor care pot beneficia de prevederile art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004 a fost extinsă în sensul că, pentru îndeplinirea condițiilor de vechime de 25, respectiv între 20 și 25 de ani, a devenit utilă, alături de vechimea în funcțiile de judecător și procuror, și vechimea în funcțiile de magistrat-asistent, personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor, judecător sau procuror financiar ori consilier de conturi la secția jurisdicțională a Curții de Conturi.

126. Prin Legea nr. 242/2018, art. 82 alin. (5) a fost completat prin includerea vechimii în funcția de notar de stat, ce a fost înlăturată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 7/2019.

127. Examinând condițiile reglementate pentru acordarea pensiei de serviciu în ipoteza analizată, se constată că art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004 prevede, pentru deschiderea

dreptului la pensia de serviciu, îndeplinirea cumulativă a condițiilor de vârstă (începând cu împlinirea vârstei de 60 de ani) și de vechime în funcție.

128. Vechimea în funcție are două componente: 1) numărul de ani (25 de ani sau între 20 și 25 de ani) și 2) funcția/funcțiile deținută/deținute de solicitant.

129. Art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004 menționează condiția de vârstă (*la împlinirea vârstei de 60 de ani*) și funcțiile considerate utile pentru calculul pensiei de serviciu, respectiv: *judecător, procuror, magistrat-asistent, personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor, judecător ori procuror financiar, consilier de conturi la secția jurisdicțională a Curții de Conturi.*

130. Singurul element care nu este expres menționat în cuprinsul acestui alineat este numărul de ani necesar pentru întrunirea condiției de vechime.

131. Prin comparație, alin. (1) și (2) din art. 82 al Legii nr. 303/2004, care au o ipoteză diferită de alin. (5), fiind aplicabile în situațiile în care titularii cererilor de acordare a pensiei de serviciu sunt în funcție, prevăd atât condiția de vârstă, cât și cele două componente ale condițiilor de vechime în funcție.

132. Spre deosebire de situația persoanelor care la data solicitării pensiei sunt în funcție, reglementată de alin. (1)—(3) ale art. 82 din lege, unde regula generală [alin. (1)] este însoțită de două categorii de excepții [de vârstă — alin. (2) și de vechime, pentru judecători și procurori — alin. (3)], persoanele care solicită pensionarea în condițiile alin. (5) nu beneficiază de derogarea de vârstă, fiind obligatorie îndeplinirea condiției de minimum 60 de ani.

133. Considerentele expuse conduc la concluzia că alin. (5) al art. 82 din Legea nr. 303/2004 are o individualitate proprie, constituind sediul materiei pentru acordarea pensiei de serviciu persoanelor care la momentul solicitării acestui drept *nu mai sunt în funcție.*

134. În mod evident, tratamentul juridic aplicat celor două categorii de beneficiari nu este identic, condițiile impuse de alin. (5) fiind mai restrictive.

135. Această diferență de tratament a fost invocată, de altfel, în fața Curții Constituționale, susținându-se încălcarea principiului egalității, reglementat de art. 16 din Constituția României, republicată.

136. Așa cum s-a menționat cu prilejul expunerii jurisprudenței Curții Constituționale, criticile de neconstituționalitate a prevederilor art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004, din perspectiva existenței unei discriminări între magistrații în funcție și foștii magistrați, au fost apreciate ca fiind nefondate, arătându-se că: *„persoanele care se pensionează din funcția de judecător sau de procuror, rămânând în această funcție până la îndeplinirea tuturor condițiilor de pensionare, cele care, deși au trecut în altă activitate, au în funcția de judecător sau de procuror o vechime de 20 de ani sau chiar de 25 de ani, se află, în mod evident, într-o situație diferită față de persoanele care la data îndeplinirii condițiilor de pensionare sunt încadrate în alte funcții, iar în funcția de judecător sau procuror nu au realizat o vechime de cel puțin 25 sau 20 de ani. Conform jurisprudenței Curții Constituționale, concordantă și cu practica Curții Europene a Drepturilor Omului, situația obiectiv diferită în care se află diferite categorii de persoane justifică sau chiar impune instituirea prin lege a unui tratament juridic rezonabil diferențiat, fără ca aceasta să reprezinte privilegii ori discriminări.”*

137. Modificările suferite de prevederile art. 82 din Legea nr. 303/2004 nu lipsesc de valabilitate statuările anterioare ale instanței de contencios constituțional, deoarece au caracter de principiu, iar principiile care guvernează acordarea pensiei de serviciu, din perspectiva analizată, nu au suferit modificări.

138. În ceea ce privește coroborarea cu prevederile alin. (1), în toate formele pe care le-a cunoscut art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004, acesta a făcut trimitere la „condițiile de vechime prevăzute de alin. (1) și (3)”.

139. De asemenea, în toate formele pe care le-a cunoscut art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004, trimiterea la „condițiile de vechime prevăzute de alin. (1) și (3)” a fost însoțită de menționarea funcțiilor în care această vechime trebuie să fie realizată, singurul element care nu s-a regăsit explicit și nu se regăsește nici în prezent fiind cel privitor la întinderea în timp a raportului de serviciu.

140. Prin urmare, pe cale de interpretare logică, trimiterea pe care, încă din forma inițială a Legii nr. 303/2004, art. 82 alin. (5) o face la „condițiile de vechime prevăzute de alin. (1) și (3)”, care au, la rândul lor, ipoteze diferite [în sensul că alin. (1) reglementează norma cu caracter general, iar alin. (3) reglementează excepția de la condiția de vechime, care este permisă și de alin. (5)], vizează exclusiv perioada de 25 de ani, respectiv de 20—25 ani.

141. Față de considerentele deja expuse, coroborarea alin. (5) din art. 82 cu alin. (1) conduce la concluzia că beneficiază de pensie de serviciu persoanele care au împlinit vârsta de 60 de ani și au o vechime de cel puțin 25 de ani în funcția de judecător, procuror, magistrat-asistent sau personal de specialitate juridică asimilat judecătorilor, precum și în funcția de judecător ori procuror financiar sau consilier de conturi de la secția jurisdicțională a Curții de Conturi și nu mai sunt în funcție, putând avea o altă ocupație.

142. În ceea ce privește Decizia nr. 26 din 21 septembrie 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, aceasta a vizat, pe de o parte, interpretarea dispozițiilor art. 82 alin. (4) din Legea nr. 303/2004, care, așa cum s-a arătat deja, face trimitere la *„conceptul de vechime în magistratură prevăzută la alin. (1) și (2)”*, iar, pe de altă parte, alcătuirea vechimii de 25 de ani în cazurile reglementate de alin. (1) și (2) ale art. 82 din Legea nr. 303/2004.

143. Cu referire la această din urmă problemă de drept, Înalta Curte de Casație și Justiție a reținut că: *„nu există niciun motiv și niciun argument rațional ca în ipoteza pensionării la împlinirea vârstei de 60 de ani, reglementată de art. 82 alin. (1) din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, să nu se includă, în calculul vechimii de 25 de ani, activitatea de avocat, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, consilier juridic sau jurisconsult, similar cu ipoteza prevăzută în art. 82 alin. (2) din lege, deja reglementată ca ipoteză de excepție și pentru care se acceptă, fără echivoc, adiționarea, în calculul vechimii de 25 de ani, a perioadelor desfășurate în respectivele activități.”*

144. Această soluție a fost fundamentată pe constatarea unei diferențe de reglementare între alin. (1) și (2) ale art. 82 din Legea nr. 303/2004, evident mai favorabilă în situația de excepție prevăzută de alin. (2), care permite pensionarea fără limită de vârstă, în raport cu norma generală reglementată de alin. (1), care prevede pensionarea la împlinirea condițiilor standard de vârstă și vechime în funcție.

145. S-a apreciat astfel că, *„în raport cu finalitatea urmărită de legiuitor și în contextul interpretării raționale a întregului articol 82 din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se impun recunoașterea și acceptarea că funcțiile și profesiile conexe celor de judecător și procuror, validate ca utile de alin. (2) al acestui articol, respectiv avocat, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, consilier juridic sau jurisconsult, produc efecte similare și în cazul art. 82 alin. (1) din acest act normativ”*.

146. Prin urmare, Decizia nr. 26 din 21 septembrie 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept anterior modificării Legii nr. 303/2004, prin Legea nr. 242/2018, a avut ca efect extinderea prevederilor care permit valorificarea la calculul vechimii de 25 de ani, necesară pentru acordarea pensiei de serviciu, a perioadei în care judecătorii, procurorii, magistrații-asistenți, personalul de specialitate juridică asimilat judecătorilor și procurorilor, precum și foștii judecători și procurori financiari și consilierii de conturi de la secția jurisdicțională care au exercitat aceste funcții la Curtea de Conturi au desfășurat profesia de avocat, personal de specialitate juridică în fostele arbitraje de stat, consilier juridic sau jurisconsult, prevăzută la alin. (2), și în ipoteza în care pensionarea se produce în condițiile reglementate de alin. (1) al art. 82 din Legea nr. 303/2004.

147. Or, așa cum s-a arătat pe larg în cele ce precedă, în sensul art. 82 din Legea nr. 303/2004, vechimea în funcție are două componente: 1) întinderea în timp a raportului de serviciu (25 de ani sau între 20 și 25 de ani) și 2) funcția/funcțiile deținută/deținute de solicitant.

148. Pornind de la constatarea conform căreia trimiterea pe care art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004 o face la „condițiile

de vechime prevăzute de alin. (1) și (3)” vizează exclusiv perioada de 25 de ani, respectiv de 20—25 de ani, se reține că Decizia nr. 26 din 21 septembrie 2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, nu poate fi, prin ipoteză, aplicabilă persoanelor care, nemaifiind în funcție, solicită acordarea pensiei de serviciu, la împlinirea vârstei de 60 de ani, și aceasta deoarece decizia de unificare a practicii judiciare a analizat cealaltă componentă a condiției de vechime în funcție, respectiv cea privitoare la funcția/funcțiile deținută/deținute de solicitantul aflat în funcție.

149. Pe de altă parte, cum dispoziția considerată de favoare este cuprinsă legislativ în art. 82 alin. (2) din Legea nr. 303/2004, alineat care, pentru considerentele expuse cu prilejul examinării admisibilității sesizării, nu poate fi coroborat cu alin. (5) din același articol, în contextul legal evocat al existenței unei reglementări distincte a dreptului la pensia de serviciu pentru persoanele care nu mai sunt în funcție la momentul solicitării deschiderii dreptului la pensie, niciunul din argumentele care au condus la pronunțarea Deciziei nr. 26 din 21 septembrie 2015 de către Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nu subzistă.

150. Pentru aceste considerente, în temeiul art. 519, cu referire la art. 521 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța — Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, în Dosarul nr. 897/118/2018, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile și, în consecință, stabilește că:

Pentru acordarea pensiei de serviciu în baza dispozițiilor art. 82 alin. (5) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, la stabilirea condițiilor de vechime trebuie avută în vedere numai vechimea în funcțiile enumerate în cuprinsul acestui alineat, iar trimiterea la prevederile alin. (1) al aceluiași articol se referă la perioada de cel puțin 25 de ani.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 11 martie 2019.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
IULIA CRISTINA TARCEA

Magistrat-asistent,
Mihaela Lorena Mitroi

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

